REKTORSKA
KONFERENCA
REPUBLIKE
SLOVENIJE

Zavezanost slovenskih univerz za razvoj kulture kakovosti

Maribor, 29. marec 2012

Namen Resolucije Rektorske konference Republike Slovenije je spodbuditi, okrepiti in razvijati kulturo kakovosti na slovenskih univerzah, in sicer s sodelovanjem le-teh pri vzpostavljanju mehanizmov in razvoju orodij za spremljanje razvoja kakovosti z naslednjimi cilji:

spodbuditi aktivnosti za večjo prepoznavnost slovenskih univerz v mednarodnem prostoru in za krepitev procesa internacionalizacije univerz,

krepiti pozitivno prepoznavnost slovenskih univerz za študente in njihove starše, delodajalce ter zainteresirano javnost,

okrepiti vlogo univerz v diverzificirani demokraciji za uspešno vzpostavitev in delovanje družbeno odgovornih partnerstev,

opremiti univerze s sredstvi, ki bodo omogočala vzpostavitev in razvoj sistema zagotavljanja kakovosti vključno s podpornimi področji.

Resolucija

Avtonomija slovenskih univerz kot institucij posebnega nacionalnega pomena temelji na vzpostavljanju visokošolskega sistema, ki bo ljudem vseh starosti omogočal doseganje ustreznih znanj in kompetenc na vseh stopnjah izobraževanja, in sicer za uresničevanje poklicne kariere, osebnega razvoja in kritičnega mišljenja. Predvsem z inovativnostjo in odličnostjo na področju znanstvenoraziskovalnega dela ter prenašanjem znanja je potrebno prispevati k dvigu slovenske gospodarske uspešnosti, kakovosti življenja in trajnostnega ter odgovornega družbenega razvoja.

Slovenske univerze imajo sisteme zagotavljanja kakovosti. Z njihovim nadaljnjim razvojem in vzpostavitvijo strateških ciljev bodo univerze krepile kulturo kakovosti. Sledile bodo smernicam Nacionalnega programa visokega šolstva RS 2011-2020 (NPVS) in Raziskovalnega in inovacijskega razvoja Slovenije 2011 – 2020 (RISS) ter EU in drugim mednarodnim politikam. Slovenske univerze izražajo skupni interes tako, da sodelujejo pri razvoju orodij za spremljanje razvoja kakovosti z namenom:

- zagotavljanja kakovosti vseh univerzitetnih dejavnosti,
- okrepiti upravljanje in povečanje kakovosti in s tem utrditi odgovornost univerz ter zaupanje družbe,
- zagotavljanja sodelovanja študentov in ostalih deležnikov pri razvoju formalnih in javno dostopnih strategij, politik in postopkov za zagotavljanje in razvoj kakovosti,
- okrepiti in izboljšati formalne institucionalne mehanizme za izvajanje periodičnih notranjih evalvacij in spremljanje svojih programov in napredovanja,
- zagotavljanja transparentnost in javnosti delovanja ter sodelovanja z okoljem.

Znanstvenoraziskovalna dejavnost

Slovenske univerze sledijo nacionalni Raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020, s katero si je Republika Slovenija postavila cilj postati družba znanja. Cilj RISS je vzpostavitev raziskovalnega in inovacijskega sistema, ki bo prispeval k povečanju znanja in učinkovitemu reševanju družbenih izzivov, omogočal dvig dodane vrednosti na zaposlenega in zagotavljal kakovostna delovna mesta in bivanjsko okolje. Tako je RISS v ospredje razvoja postavila človeške vire in znanje ter inovacije ob zagotavljanju ustrezne infrastrukture ter promocije znanosti, inovativnosti in kulture ustvarjalnosti v izobraževanju in prenosu v družbo.

Slovenske univerze nosijo odgovornost za oblikovanje kadrovske in razvojne strategije, zato pristopajo k razvoju sistema notranjih in zunanjih evalvacij, ki bo temeljil na ovrednotenju rezultatov in učinkov v znanosti in gospodarstvu oziroma v družbenem okolju. Sistematično bodo spremljale univerzitetno raziskovalno dejavnost in razvijale sodobno informatizacijo univerz, ki je predpogoj za uspešnejše strateško vodenje. Pri tem bodo upoštevale mednarodne dokumente ter politike EU.

Posebno pozornost bodo univerze namenile ukrepom za okrepitev človeških virov. Prizadevale si bodo prispevati k ustvarjanju transparentnega evropskega trga dela,

in sicer z usklajevanjem kompetenc, ki naj bi jih imeli raziskovalci glede na stopnjo kariere, in izkušnjami v raziskovanju po priporočilih Evropske komisije (Towards a European Framework for Researchers Careers). S tem bodo delodajalci vedeli, kako lahko znanstvenik oziroma raziskovalec določenega profila prispeva k dvigu kakovosti in konkurenčnosti. Univerze želijo v celoti implementirati Evropsko listino za raziskovalce in Kodeks ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev, h katerima so se zavezale 19. 11. 2008, prav tako pa bodo sodelovale z uporabniki znanja pri oblikovanju ciljev študijskega programa.

Izobraževanje

Na področju izobraževanja bodo univerze spremljale razvoj dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov za doseganje ustreznih kompetenc in znanja študentov in diplomantov. Pristopile bodo k oblikovanju skupnih študijskih programov, ki bodo pomenili dodano vrednost za študente in diplomante ter institucije. S procesom internacionalizacije študija bodo univerze omogočile večjo mobilnost študentov, visokošolskih učiteljev, sodelavcev in raziskovalcev ter tako prispevale k večji prepoznavnosti slovenskih univerz v mednarodnem prostoru in prenosu dobrih tujih praks v slovenski visokošolski prostor.

Študente bodo spodbujale, da gradijo celovit pristop pri učenju in razvoju, da so osredotočeni na celostne izkušnje v času študija in da prepoznajo obštudijske aktivnosti kot enakovredno priložnost za učenje in razvoj mehkih znanj. Kompetence, razvite v okviru teh dejavnosti, se bodo tudi primerno ovrednotile.

Spremljanje ocenjevanja doseženih učnih izidov študentov pri posameznih učnih enotah je pomemben element visokega šolstva. Rezultati ocenjevanja imajo vpliv na bodočo kariero študentov, zato morajo biti vsi postopki ocenjevanja na vseh področjih vodeni profesionalno, in sicer z upoštevanjem izčrpnega znanja, ki je na razpolago o testiranju in izpitnih procesih. Študenti morajo biti ocenjeni z objavljenimi kriteriji, predpisi in postopki, ki se uporabljajo konsistentno. Kakovosten pedagoški proces je eden izmed temeljnih predpostavk dviga študijskega uspeha študentov. Študenti morajo imeti možnost, da konstruktivno podajo pripombe na sam pedagoški proces, saj je zadovoljstvo študentov eden izmed pomembnih kazalcev kakovosti. Poleg učiteljev so študenti odvisni še od številnih virov in storitev za podporo študijskega procesa. To so lahko fizični viri, kot so knjižnice ali računalniške učilnice ali človeški viri – tutorji, svetovalci ter druge podporne storitve, kot so bivanje, obštudijske aktivnosti idr. Univerze morajo redno spremljati, prenavljati in izboljševati storitve za večjo učinkovitost in zadovoljstvo študentov ter poiskati načine, kako študente ustrezno karierno usmerjati in kako diplomante kasneje spremljati na poklicni poti – vse z namenom dviga kakovosti. Univerze bodo za razvoj in spremljanje kakovosti na področju izobraževanja:

razvile načine za spremljanje kompetenc in spretnosti pedagoškega osebja ter skrbele, da bodo vsi, ki so vključeni v proces izobraževanja, tudi ustrezno usposobljeni;

skladno z razvojem internacionalizacije zagotovile tako pogoje za povečanje deleža predavanj v tujem jeziku in razvoj skupnih študijskih programov s tujimi partnerji kot tudi pogoje za izvedbo drugih pedagoških oblik;

razvijale programe vseživljenjskega izobraževanja za potrebe svojih zaposlenih, za študente in diplomante.

Umetnost

Slovenske univerze omogočajo vzpostavitev kreativnega okolja za razvoj umetnosti. Ob zavedanju specifične narave in avtonomnosti umetniškega delovanja se področje umetnosti kaže kot komplementarna danost znanosti ter pomembno interdisciplinarno območje možnih sinergij, ki širijo in bogatijo polje delovanja slovenskih univerz. Razvijanje različnih umetniških področij in ustreznih izraznih možnosti posamičnih medijev poleg raziskovalne narave prinaša tudi doseganje umetniške odličnosti in prepoznavnosti v mednarodnem prostoru.

Umetniško delovanje je usmerjeno k analizi in oblikovanju identitete posameznika ter družbe. S tem se funkcija umetnosti kaže tudi kot pomemben gradnik nacionalne identitete in drugih identitet, ki povezujejo in odpirajo, identitet, ki reflektirajo, ohranjajo in varujejo.

Kot pomemben instrument zagotavljanja kakovosti velja izpostaviti nastanek in poslanstvo *Univerzitetnega umetniškega observatorija*. Le-ta bo združil slovenske imanentne izobraževalne institucije s področja umetnosti in dosegel stanje vsebinske koherence, ki z zagotavljanjem strokovnosti in kompetenc s področja izobraževanja na področju umetnosti prevzame funkcijo povezovanja vseh subjektov visokošolskih izobraževalnih institucij.

Študenti so partnerji

Slovenske univerze razumejo študente kot enakovredne partnerje, zato jih bodo še naprej ustrezno vključevale v vse segmente delovanja univerze in jim omogočale sodelovanje pri oblikovanju izobraževalnih in drugih aktivnosti. Okrepile bodo vlogo študentskih svetov in študentskih predstavnikov na področju spremljanja kakovosti, ki sodelujejo neposredno na univerzah, saj prepoznavajo legitimnost in akademskost študentov.

Informatika

Univerze razvijajo in implementirajo tehnologije, ki omogočajo informacijsko in komunikacijsko podporo študijskih, znanstvenoraziskovalnih, vodstvenih in podpornih procesov. Informacijska podpora bo zagotavljala visoko individualnost študentov, predavateljev in raziskovalcev, hkrati pa omogočala enovito upravljanje in vodenje univerze.

Pri razvoju informatike so upoštevani evropski standardi spremljanja kakovosti v visokem šolstvu. Minimalni standardi predvidevajo obvladovanje podatkov o napredovanju študentov, njihovem uspehu, profilu študentske populacije, zadovoljstvu študentov s programi, učinkovitosti učiteljev, razpoložljivih virih za učenje in njihovih stroških, zaposljivosti diplomantov in spremljanje ključnih kazalnikov uspešnosti univerze. Pridobljene informacije bodo namenjene analizam, širitvi znanja in izboljšavam.

Pri implementaciji informacijskih rešitev univerze sledijo ciljem učinkovitosti, varnosti in zanesljivosti, zato zagotavljajo ustrezno umestitev službe za podporo in razvoj informatike.

Financiranje

Univerze v Republiki Sloveniji potrebujejo za svoj dolgoročni razvoj stabilen, ustrezen in mednarodno primerljiv sistem financiranja. Ta mora pokrivati tako izobraževalno kot znanstvenoraziskovalno dejavnost. Vključevati mora mehanizme, ki bodo slovenske univerze spodbujali k izboljševanju kakovosti in učinkovitosti ter vzdržnosti izvajanja študijskih programov ter doseganju njihove mednarodne vpetosti. Celostni sistem financiranja dejavnosti univerz mora vključevati tudi financiranje osnovne znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Ta bo omogočal univerzam razvoj novih raziskovalnih področij, doseganje vrhunskih znanstvenoraziskovalnih rezultatov in hkrati prenos novih znanstvenih spoznanj v pedagoški proces. Zaradi tega je še posebej v času gospodarske krize pomembno, da se stopnja financiranja univerzam ne zmanjšuje.

Mehanizmi celostnega financiranja univerz naj vključujejo delež pasovnega financiranja, ki naj za univerze predstavlja zagotovljeno dolgoročno financiranje in variabilni del, ki predstavlja razvojni del financiranja in spodbuja konkurenčnost med univerzami ter pomeni vzvod za dvigovanje kakovosti izvajanja študijskih programov in doseganja vrhunskih znanstvenoraziskovalnih rezultatov.

Od Vlade RS pričakujemo tudi, da bo sodelovala z univerzami pri spremembah visokošolske zakonodaje, ki so nujne. Država mora zagotoviti avtonomijo univerz ter njihovo fleksibilno delovanje.

Prof. dr. Danijel Rebolj
Univerza v Mariboru

Prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik
Univerza v Ljubljani

Prof. dr. Dragan Marušič
Univerza na Primorskem

Prof. dr. Danilo Zavrtanik
Univerza v Novi Gorici